

hvis Levealder afkortes af den Nød og Elendighed og de usle Forhold, hvorunder de leve, saa at en Arbejder gennemgaaende ikke kan gaa saa mange Gange til Valg som en mere velstillet Medborger. Vi ere altsaa i høj Grad interesserede i, at Valgretsalderen nedsættes, stærkt interesserede i, at vort Programpunkt om Kvindernes Valgret bliver gennemført osv. osv.

Vi bragte imidlertid det Offer for Sagens Fremme at give Afkald paa at rejse alle disse Spørgsmaal under Sagens Behandling. Vi ræsonnerede nemlig som saa: Naar vi afgive denne Erklæring, er der en Mulighed for at faa Sagen i Gang, og netop naar Regeringen vil gaa Grundlovsforandringens Vej, som efter vor Mening er den vanskeligste, den mest langvarige, hvorimod den Vej, vi anvise — Grundlov-opfyldelsens Vej — er langt hurtigere, til enhver Tid farbar, naar man vil gaa den Vej, der vil føre til, at vi i hvert Fald ikke ved de førstkommende Valg kunde gaa til Valg efter en grundlovmæssig og retfærdig Valgkredsordning, hvad vi havde kunnet, hvis man havde fulgt vor Anvisning, naar man vil gaa den Vej, der fører til, at vi maa vente i alt Fald en Valgperiode over, saa at ogsaa det næste Folketing bliver et mindre retfærdigt Udtryk for Partiernes Styrke, for Stemningerne ude i Landet — saa er det saa meget des nødvendigere, at vi saa hurtigt som muligt faa paabegyndt Marchen. Jo længere Vejen er, des tidligere maa man begynde at skride frem ad den, og for os stod dette, at faa lige Valgret i Landet for alle Folketingsvælgere, som saa paatrængende nødvendigt, som et saa uafviseligt Retfærdighedskrav — det var den forrige Finansministers Ord — og som et saa nødvendigt Grundlag for videre Reformer, at vi ogsaa af den Grund maatte gaa ind paa at afgive denne Erklæring, som vi afgave loyalt her i Salen. Derved og ved de lignende Erklæringer, som bleve afgivne af de andre Partiers Ordførere, kom Sagen i Gang. Konseilspræsidenten lovede, at nu var Tiden kommen til at tage den op, og da han, saa vidt jeg husker, af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), udtrykkelig blev spurgt, om han da nu ogsaa straks vilde lade Handling følge efter Ord — thi, sagde det ærede Medlem, Konseilspræsidenten havde jo givet Folk nogen Anledning til at anse hans Holdning for utydelig, for tvetydig — jeg ved ikke, om han just brugte dette Ord, men det var da Meningen —, svarede Konseilspræsidenten

straks: Selvfølgelig vilde Handling følge efter Ord.

Det er ogsaa sket, nu foreligger der fra Regeringens Side et Forslag til en Forandring af Grundloven. Løftet opfyldes for saa vidt. Der er imidlertid desværre et „men“ ved Sagen. Der er visse Løfter, som, naar de udstedes, vække almindelig Glæde, men som kun opfyldes paa en saadan Maade, saa strengt efter Bogstaven, saa magert, med saa sure Miner, at man næsten trykker sig ved at modtage den Gave, som vedkommende har lovet, at man næsten bliver ked af, at har nogen Sinde har lovet den. Jeg vil ikke sige, jeg gør det i Øjeblikket, men vi kende jo alle fra det private Liv, hvorledes Folk i en Stemning, under visse Forhold, kunne gaa hen og afgive et Løfte, men naar de skulle til at opfylde det, sker det paa en saadan Maade, at man næsten har ondt af den Mand eller Kvinde, som skal til at holde sit Løfte. Man maa kræve, at det bliver holdt, men man har næsten ondt af vedkommende, naar man hører de Ord og ser den Mine, hvormed han opfylder det. Jeg og vistnok mange havde nu ventet, at naar Regeringen blev nødt til at indløse den Fremtidsveksel, som den udstedte i Januar, vilde det være en Anledning for Regeringen til nøje at overveje hele denne Sag og til grundig at revidere de noget løse, noget kortfattet fremsatte Anskuelser, der i Januar vare fremkomne om dette Anliggende. Da stillede Konseilspræsidenten sig straks paa det Standpunkt, at for det første skulde vi ikke opfylde Grundloven, vi skulde forandre den, og for det andet skulde Forandringen bestaa deri, at man gik bort fra det faste Folketal for hver Valgkreds over til det faste Medlemstal for Folketinget. Han nævnedes ikke noget bestemt Tal, han erkendte, at det af Hensyn til den første Omfordeling maatte være noget større end det nuværende. Men det var kun ganske kortfattet, ganske løst, at Konseilspræsidenten udtalte sig herom, og man kunde med nogen Grund gaa ud fra, at Konseilspræsidenten ikke saa nøje havde gennemtænkt dette Spørgsmaal i alle dets Enkeltheder, i hele dets Rækkevidde, i alle dets Konsekvenser. Saa kom der ganske vist nogle faa Dage derefter et Slags Program fra det ny Regeringsparti, fra det, der var blevet tilbage af Reformpartiet, i hvilket Program man udtalte, at det faste Medlemstal for Folketinget skulde være 132. Men det er alle bekendt, at dette Program ogsaa var Hastværksarbejde, at det kom